

A background image showing several glass jars filled with colored pencils in various colors like green, blue, and red. The focus is on the pencils in the foreground jars, with others blurred in the background.

Reforç dels aprenentatges fonamentals

Orientacions pedagògiques i pràctiques educatives guiades per la recerca

24 de setembre de 2026

1

Recuperació de les bases d'aprenentatge

L'atenció, condició de l'aprenentatge

L'atenció és un element clau en l'assoliment dels aprenentatges.

- Atenció: porta d'entrada a la memòria i a l'aprenentatge. Només s'aprèn allò a què es presta atenció.
- Memòria de treball.
- Memòria a llarg termini.
- Tots aquest supòsits anteriors condueixen a les bases de l'aprenentatge.

El model competencial té per objectiu capacitar l'alumnat per mobilitzar coneixements i habilitats davant situacions diverses.

Les competències no es desenvolupen al marge del coneixement, sinó a partir d'aquest.

Retorn a l'essència en l'aprenentatge

1

Competència lingüística

Proposta d'actuacions com ara lectures obligatòries clau, escriptura manual, vocabulari i treball d'oralitat.

2

Competència matemàtica

Reforç del càlcul mental i les seves estratègies; plantejament sistemàtic de resolució de problemes matemàtics.

3

Materials

Materials escrits de suport per a l'alumnat, estructurats i permanents, amb els continguts essencials.

4

Rol docent

El docent no només farà de guia en l'aprenentatge, també tindrà un paper actiu a nivell lingüístic, cognitiu i metodològic.

2

Principals actuacions

Competència lingüística. Comprensió lectora

Assoliment de les bases de la comprensió lectora durant els primers cursos, a través de la descodificació i fluïdesa en l'aprenentatge inicial de la lectura.

Assegurar, a l'educació infantil i al cicle inicial de primària:

- Ensenyament explícit de la **consciència fonològica**.
- Ensenyament de la **relació entre sons i grafies**.
- **Pràctica regular de lectura en veu alta** per assolir la fluïdesa.
- **Detecció precoç** de l'alumnat que no assoleix els llistats i intervenció l'abans possible.

Corpus de lectures clau

La lectura lliure pot conduir a l'alumnat a textos de baixa complexitat lingüística i conceptual. Per això es proposa:

- Garantir la selecció i **lectura obligatòria d'alguns llibres clau** proposats pels equips docents de 5è i 6è de primària i al llarg de l'ESO.
- Les lectures han de tenir un **nivell de complexitat progressiu** i aportar models del món complexos.

Competència lingüística. Reforç de l'escriptura manual

La restricció dràstica de **l'escriptura a mà** pot limitar l'accés a alguns beneficis cognitius relacionats amb la presa de notes i l'activitat manuscrita.

- Programació, de forma regular i sistemàtica, **de tasques d'escriptura amb paper i bolígraf**: redaccions, resums, esquemes, apunts i respostes desenvolupades.

- Treball explícit i amb **progressió de l'ortografia**.
- Foment de la reflexió i revisió ortogràfica dels textos.
- Revisions que s'han d'emprar com a instrument d'aprenentatge i no només de qualificació.

Competència lingüística. Vocabulari i oralitat

Les diferències de vocabulari entre l'alumnat apareixen aviat i expliquen part de les diferències de rendiment.

- **Seleccionar i ensenyar un nombre limitat de paraules clau**, les necessàries per entendre els textos.
- Treballar aquest vocabulari amb usos repetits en contextos diversos i requerir el seu ús en les tasques orals i escrites de l'alumnat.

Promoure l'oralitat

Objectiu: que l'alumnat sàpiga expressar-se amb claredat, precisió i coherència

- Introducció del **treball d'oralitat de manera freqüent** i guiada.
- Exposicions breus, debats amb pautes, explicacions a companys i respostes orals elaborades a l'aula.

Competència matemàtica

Càlcul mental i sentit del nombre

El càlcul mental i el sentit del nombre és a les matemàtiques el que la fluïdesa lectora representa per a la llengua. L'actuació proposa:

- **Dedicar sessions breus i freqüents al càlcul mental** amb estratègies.
- Incentivar la reflexió de l'alumnat per estimar resultats abans de calcular i per valorar-ne la coherència.

Resolució de problemes i simulació de situacions reals

Plantejament de problemes matemàtics que requereixin:

- Interpretar una situació.
- Identificar dades rellevants.
- Seleccionar estratègies de resolució.
- Representar els elements essencials.
- Justificar les estratègies usades i les conclusions obtingudes.

Materials de referència

Materials escrits de suport per a l'alumnat

- Assegurar que cada **alumne disposi d'un material escrit de suport**, de referència, estructurat i permanent.
- Aquest material ha de recollir de forma ordenada els continguts essencials de cada matèria.
- Es continua amb la línia ja endegada pel Departament d'Educació i FP de treball en concrecions curriculars de les diferents àrees i matèries d'educació primària i secundària. Unes concrecions que concreten els sabers més essencials del currículum.

El paper del centre educatiu

Inici d'un **procés de deliberació col·lectiva** en els equips pedagògics del centre per tal que:

- Analitzin quines pràctiques ja formen part de la seva activitat i quines cal reforçar.
- El centre acordi un nombre reduït de prioritats i les incorpori a la programació general anual.
- El centre faci l'acord explícit i estable per tal que tot l'alumnat tingui les mateixes rutines de treball en matèries i cursos diferents.

Les **hores de gestió autònoma** dels centres (4 hores setmanals) poden contribuir a reforçar els coneixements i hàbits de l'alumnat.

S'insta als centres de primària i ESO a dedicar les hores de gestió autònoma, o una part d'elles, a reforçar la comprensió lectora i la competència matemàtica.

El rol docent

Figura del mestre i professor com a model actiu en àmbit lingüístic, cognitiu i metodològic, més enllà d'un rol merament dinamitzador.

- El docent ha de poder **combinar un model més explicatiu** (pensament en veu alta, demostració pas a pas, ús d'un registre lingüístic ric....) **amb un paper de guia de l'alumnat** (treball cooperatiu i resolució autònoma de reptes de l'alumnat).

Estratègies d'aula:

- Pràctica d'evocació (disseny de situacions que permeti recuperar memòria d'informació o conceptes)
- Pràctica espaiada: distribuir l'aplicació d'aprenentatges al llarg del temps.
- Avaluació formativa: planificació de l'anàlisi de l'estat d'aprenentatge.
- Pràctica intercalada: barreja de continguts i problemes en una mateixa sessió.
- Exemples resolts: mostrar pas a pas a l'alumnat la resolució de problemes.
- Explicació pròpia: demanar a l'alumnat que exposi la resolució d'un repte.

Generalitat de Catalunya

Departament d'Educació i Formació Professional

educacio.gencat.cat

comunicacio.educacio@gencat.cat